

Innspill fra Knapstad vel og lokalråd – Behandlingen av planprogrammet Holtskogen næringspark

Bakgrunn:

Knapstad vel og lokalråd har gitt innspill til planprogrammet. Deler av innspillene til temaer som bør konsekvensutredes er tatt med i programmet. Vi ba også om utvidet medvirkning med informasjon- og folkemøter. Dette er ikke tatt med, og utbygger viser til at dette ikke sees som nødvendig. Foreningen har avholdt folkemøte på eget initiativ. Her møtte om lag 100 innbyggere, som tilsvarer 15-20% av totale innbyggertallet på Knapstad. Oppmøtet og appellene viste stort engasjement, og motstand mot utvidelsen av næringsfeltet. At saken klart er kontroversiell blant innbyggerne på stedet, bør få påvirkning på hvilke krav som stilles til både planprogrammet og planbeskrivelsen, jf. plan- og bygningsloven (pbl.) § 4-2 og professor ved Universitetet i Bergen Sigrid Eskeland Schütz sine kommentarer til bestemmelsen på Karnov.

Knapstad vel og lokalråd er oppfordret av politikere til å komme med forslag til føringer for det videre planarbeidet i planprogrammets slik at kommunen får sikret at Knapstads befolkning blir hørt. Dette følger nedenfor.

Forslag til behandlingen av planprogrammet:

1. Innspill til igangsetting av planarbeid:

Knapstad vel og lokalråd sitt primære råd er å avvise planforslaget. Området tilbakeføres til LNF når kommuneplanen rulleres eller ved planvask.

Begrunnelse: Utvidelsen av det fremtidige næringsområdet er i strid med føringene i regional plan ifølge kommuneplanens planbeskrivelse. Ut over dette er ikke virkningene av utvidelsen for miljø og samfunn vurdert konkret for dette arealet i planbeskrivelsen. Dette er en alvorlig mangel i kommuneplanen og i strid med Forskrift for konsekvensutredninger § 18.

Konsekvensutredningene av utvidelsen til kommuneplanen er i tillegg mangelfull på flere områder etter kravene i forskrift om konsekvensutredning § 17. Vesentlige temaer er utelatt fra konsekvensutredningen eller feilaktig vurdert som ikke relevante, og det er ikke innhentet ny informasjon om temaene som er behandlet i tilstrekkelig grad i tråd med forskriften:

- Temaet konsekvenser for barn og unge er vurdert som ikke relevant. Dette er en alvorlig mangel. Skolen og barnehagen på Knapstad ligger allerede innenfor støy- og luktsone til næring som allerede er bygget på Holtskogen. Utvidelsen av næringsfeltet innebærer bortfall av skjerming som vil kunne medføre større grad av forurensning enn det som har vært forutsatt.
- Konsekvensutredning av virkninger på friluftsliv er ikke gjort. Begrunnelsen er at dette ikke er registrert friluftsområde. Ved innhenting av relevant informasjon ville kommunen blitt klar over at området er svært vesentlig ski- og turområde for beboere og skolen på Knapstad.
- Ulykkesrisiko er ikke konsekvensutredet. Dette er en alvorlig mangel.

Grunnet manglende konsekvensutredninger ber vi med hjemmel i Forvaltningslovens § 17 (reguleringsplan) eller § 37 (KPA), som begge krever at vedtaket er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, om lovlighetsoppfølging av vedtatt formål om fremtidig næring i kommuneplanens arealdel. Vi viser til at disse forholdene skulle vært kjent og lagt fram i oppstartsmøte, jfr. Forskrift for konsekvensutredninger § 9.

Vi viser også til Statsforvalterens kommentar til løsning av innsigelse til KPA. Her stilles det krav til ivaretagelse av naturmiljø. I Fylkeskommunens innspill til detaljreguleringen om krav til ivaretagelse av kulturminner samt oppfordringer til å være aktsom med utbygging på naturmark, være arealgjerrig og henvisninger til viktigheten av skjerming mot Knapstad og ivaretagelse av barn og unge mm. Beskrivelsen av løsningene i planprogrammet, er i motstrid til disse kravene. Dette tilsier også at planarbeidet bør stanses.

Til sist er ikke naturvernforbundets innspill til varsel om oppstart tatt med i saken. Vi ber om at det gjøres en vurdering om dette er en saksbehandlingsfeil. Gitt Statsforvalterens vektleggelse av naturhensyn nord i området, bør dette innspillet medtas.

2. Innspill til fastsettelse av planprogrammet

Dersom politisk ledelse vedtar å igangsette planarbeidet, har Knapstad vel og lokalråd følgende krav til planprogrammet (i gult). *Disse må innfris for at vi vurderer at Knapstads innbyggere skal bli tilstrekkelig hørt. De bør følgelig legges inn i vedtaket om fastsettelse av planprogrammet.*

Medvirkning:

Med hjemmel i pbl. § 5 og § 4-1 skal følgende tilføyelse om medvirkning legges inn i planprogrammet:

«Planarbeidet skal legge opp til utvidet medvirkning fra innbyggere på Knapstad. Det skal holdes workshops og møter, der det legges opp til bred deltagelse fra innbyggerne, skolen og barnehage, med særlig vekt på barn og unges medvirkning og tilbakemeldinger. Medvirkningen skal ivareta innbyggernes interesser både når det kommer til eksponering mot tettstedet og turområder, utforming av skjerming og konsekvenser utvidelsen vil ha for forurensing, friluftsliv og stedets kulturhistorie for hele næringsområdet.»

Alternativer:

Med hjemmel i pbl. § 4-1 og forskrift om konsekvensutredning § 14 skal følgende tilføyelse legges inn om utarbeidelse av alternativer i planprogrammet:

«Det skal utarbeides relevante og realistiske alternativer som viser løsninger der forhold som kommer fram i konsekvensutredningene er ivaretatt med positive virkninger. Eksempelvis kan disse inneholde større grad av skjerming, og som er i tråd med bestemmelsene i gjeldende regulering, og samsvar mellom hensynssoner og formål samt ivaretagelse av vernede naturtyper.»

Begrunnelse: Planprogrammet skal redegjøre for hvilke alternativer som vil bli vurdert, jf. pbl. § 4-1. Forvaltningen har, ved fastsetting av planprogram, skjønnet til å vurdere hva som skal kreves i den konkrete saken, vurdert opp mot planens omfang, karakter, virkninger og også om planen er kontroversiell, jf. blant annet professor Schütz sine kommentarer til pbl. § 4-1 på Karnov. De alminnelige forvaltningsrettslige kravene til forsvarlig opplysning og utredning av saken gjelder i tillegg. Utredning av alternative løsninger for utbyggingen er etterspurt av både Statsforvalteren og fylkeskommunen, uten at forslagsstiller har tilpasset planprogrammet. Utbyggingsalternativet må uansett konkretiseres ift. utnyttelse, byggehøyder, volum og utforming.

Forslagsstiller har heller ikke tilpasset størrelsen på næringsformålet etter registreringene som er gjort av kulturminnene, jf. kulturminneloven § 9. Dette er ikke i tråd med hensikten til kravene til planprogram.

Krav til knyttet til konsekvensutredninger og ROS:

I medhold av Forskrift for konsekvensutredninger § 8 og § 27 skal følgende tilføyelse legges til om konsekvensutredninger:

«Det skal gjøres konsekvensutredninger av virkninger på miljø og samfunn og ROS-analyse for all utbygging som er utført eller tillatt på næringsfeltet i tillegg til det som er planlagt på utvidelsen, herunder ulykke. Det skal også gis en særskilt redegjørelse for planens virkninger på miljø og samfunn i planforslagets planbeskrivelse. Kommunen skal ta særskilt stilling til om konsekvensutredningene tilfredsstiller kravene til dokumentasjon og innhenting av kunnskap samt vurderinger av virkninger på miljø og samfunn. Dersom det fra myndighetens side vurderes at det er nødvendig, skal det foretas ekstern kvalitetssikring av utredningene.»

Begrunnelse: Forskriften krever følgende: «Hvis det mellom varsel om oppstart av planarbeidet etter plan- og bygningsloven og utleggelse av planforslag til offentlig ettersyn fremkommer nye opplysninger eller skjer endringer i faktiske forhold som medfører at planen likevel kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn, skal det i planforslaget gis en særskilt redegjørelse for planens virkninger.» Innspillene til varsel om oppstart viser at dette er tilfelle i denne saken.

I tillegg til kravene i forskriften viser vi til at utbyggingen inne på eksisterende næringsområde er gitt dispensasjon fra plankrav. Dermed er det ikke utført konsekvensutredninger og ROS-analyser som kunne sikret virkningene for miljø og samfunn. Ved en utvidelse bortfaller skjerming og næringsområdet kommer nærmere skole, barnehage, tur og boligområder, og derfor må analysene omfatte all næringsutbygging på hele feltet.

Krav til forebygging av negative virkninger:

Med hjemmel i *forskrift for konsekvensutredninger § 23* skal følgende legges inn i planprogrammet:

«Avbøtende tiltak og løsninger skal følges opp i relevante temaplaner, eksempelvis belysningsplan, miljøoppfølgingsplan og bestemmelser, slik som rekkefølgebestemmelser og utformingsbestemmelser.»

Begrunnelse: Vi viser til forskrift for konsekvensutredninger § 23 i sin helhet:

«Konsekvensutredningen skal beskrive de tiltakene som er planlagt for å unngå, begrense, istandsette og hvis mulig kompensere for vesentlige skadevirkninger for miljø og samfunn både i bygge- og driftsfasen. Beskrivelsen skal omfatte planlagte overvåkningsordninger.

Beskrivelsen skal omfatte opplysninger om beredskap ved større ulykker og katastrofer.»

Det er for tidlig å komme med forslag til konkrete rekkefølgebestemmelser nå. Disse må utformes som del av planprogrammet, og innbyggere på Knapstad bør gis medvirkning i dette arbeidet.

Krav til planbeskrivelsen:

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 4-2 skal følgende legges inn i planprogrammet:

«Planbeskrivelsen skal redegjøre for en utfyllende vurdering av de samfunnsøkonomiske kost-nyttevirkningene ved planforslaget. Disse skal vise og dokumentere de positive økonomiske virkningene for kommunen ved den foreslåtte utvidelsen, slik som skatteinntekter og arbeidsplasser og se dette opp mot andre virkninger som viser seg å være relevante, eksempelvis verdien av attraktiviteten til boområdene på Knapstad, folkehelsevirkninger ved økt grad av lyd-, lys-, lukt- og annen forurensning og følgene av storulykke. Kost-nyttevurderingene skal også sees i en helhetlig sammenheng med miljøpåvirkningene som framkommer av konsekvensutredningene».

Begrunnelse: Det vises til politisk interesse for å legge til rette for næringsutvikling i kommunen. Dette begrunnes eksempelvis med økonomiske positive konsekvenser, slik som skatteinntekter og arbeidsplasser. Hvor store disse eventuelt vil være, er ikke kjent, og at det vil gi positiv avkastning er hypotetisk. Arealene er tiltenkt plasskrevende næring og utbygger viser selv til at utvidelsen kun er ment for arealreserve. Kommunedirektøren viser også til at kommunen har 900 DAA i overskuddsareal på allerede eksisterende næringsfelt. Også fylkeskommunen har vist til at formålet med utvidelsen er å sikre fremtidige utviklingsmuligheter og tomtereserver, og at etappevis utbygging bør vurderes. Dette tilsier at kommunen trenger en dokumentasjon på hvor store de påståtte positive virkningene vil være for å ha et godt nok beslutningsgrunnlag. Da må også dette sees i sammenheng med de samlede negative virkningene for miljø og samfunn, slik at man kan vurdere dette mot hverandre.

Pbl. § 4-1 første ledd krever beskrivelse av planens formål, hovedinnhold og virkninger, samt planens forhold til rammer og retningslinjer for området. Dette er kun minimumskravene. Merk også at det stilles langt mer utfyllende krav til planbeskrivelsene for planer som krever konsekvensutredning, slik som denne planen jfr. lovtolkning av pbl. § 4-1.